

No : 2023-108

Tarih : 27 Kasım 2023

Konu : Yeni Torba Kanun TBMM’de

Şirket olarak, çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren danışanlarımız için, birçok önemli mali düzenlemeyi Meclis’e geldiği andan itibaren ciddi bir şekilde takip ediyoruz.

Çoğunluğu önemli vergisel düzenlemeleri içeren 80 maddelik Torba Kanun 24 Kasım Cuma günü tüm ülkenin gündemine oturdu.

TBMM’de yer alan özete göre teklif ile; ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla; ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğinin geliştirilmesi, ihracatın desteklenmesiyle büyümeye katkıda bulunulması, ülkemize döviz girdisi sağlamak suretiyle dış ticaret dengesine olumlu katkı sağlanması, Türk lirası enstrümanlara yatırım yapılmasının teşvik edilmesi, mükellef haklarının korunması ve vergiye gönüllü uyumun artırılması, gelişen teknolojiden yararlanılarak bazı uygulamaların elektronik ortama taşınması, vergi güvenliğinin sağlanması, bazı vergi indirimlerinin kaldırılması, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyumun sağlanması amaçlarıyla bazı vergisel düzenlemeler yapılması ile yıl sonunda süresi bitecek bazı düzenlemelerin süresinin uzatılması önerilmektedir.

Önce Hazine ve Maliye Bakanı’nın Twitter’da açıkladığı ve iki gün sonra Meclise gelen Kanun Teklifinde yapılan düzenlemeleri ve gerekçelerini aşağıdaki başlıklar ile ele alabiliriz;

1

• Döviz Getirilmesinin Teşvik Edilmesi

- Ülkemize döviz girdisi sağlamak suretiyle dış ticaret dengesine olumlu katkı sağlanmasını teminen gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için;
- Yurt dışından elde edilen kar paylarının tamamının Türkiye’ye getirilmesi şartı ile bu kazançların yarısının (2023 kazançları da dahil olmak üzere) gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi,
  - Gerçek kişilerin en az %50’sine sahip olduğu yurt dışındaki şirketler,
  - Kurumların yurt dışında iştirak ettiği şirketlerde %100 istisna olma koşullarının sağlanmadığı durumlarda da %50 istisnanın uygulanabilmesi,
  - Elde edildiği tarih baz alınarak beyanname tarihine kadar ülkeye getirilmesi şartı getiriliyor.
- Yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, eğitim ve sağlık gibi hizmetlere uygulanan %50 kazanç indiriminin, kazancın tamamının Türkiye’ye getirilmesi (2023 kazançları da dahil olmak üzere) şartıyla %80’e çıkarılması öngörülmüştür.
  - Halihazırda söz konusu kazançları ülkeye getirme şartı bulunmuyor. Sadece KDV iadesi alan mükellefler için döviz alım belgesi alınması gerekiyordu. Düzenlemeyle, indirim oranı artırılmakta dövizin getirilmesi gerekmektedir.
  - Uygulama hem gerçek kişiler hem de kurumlar için geçerlidir.

• İhracatın Desteklenmesi

- Aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak imalatçı veya tedarikçi kurumların dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirdikleri

ihracat faaliyetlerine ilişkin kazançlarda da (2023 kazançları da dahil olmak üzere) beş puanlık kurumlar vergisi indirimi uygulanması önerilmektedir.

- İki yıldır uygulanan ve ilk başta ihracat ile imalat için 1 puanlık indirim geçen sene yapılan değişiklikle ihracatçılara yönelik olarak 5 puana çıkarılmıştı. Sektörden gelen talepler doğrultusunda iş modeli farklı olan ihracatlarda adaleti sağlamak için aracılı ihracat da kapsama alınmış olacak.
- Kanun bu haliyle dış ticaret sermaye şirketleriyle sektörel dış ticaret şirketlerini kapsama almakta, bu statüyü haiz olmayan grup şirketlerini kapsama almıyor görünmektedir.
- İhracatçılar lehine münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla kurulan Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketine 2024 kazançlarından başlamak üzere muafiyet sağlanması öngörülmektedir.
- Ayrıca Kanunun yayımlanacağı tarihten sonra uygulanmak üzere damga vergisi ve harç istisnasının yeniden düzenlenerek ülkeye döviz girişine hizmet edenlerle sınırlı tutulması, uluslararası ihalelere katılma şartı yönünden kaldırılması öngörülmüyor.

• Vergiye Gönüllü Uyumun Artırılması

- Gerçek kişilere; sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden elde ettikleri kazançlar için sağlanan vergilendirme kolaylığının, internet ve benzeri elektronik ortamlardan elde edilen gelirlere de uygulanması sağlanarak mevcut istisnanın kapsamının 2024 yılı kazançlarından başlamak üzere genişletilmesi,
  - İki yıldır uygulanan [stopajlı istisna uygulamasında](#) kapsam dışında kalan kazançlar da dahil edilmiş oluyor.
- Nüfus idarelerinin re'sen yapmış oldukları düzeltme işlemleri neticesinde ticaret ve tapu sicilinde yapılacak düzeltme işlemlerinde harç istisnası sağlanması önerilmiştir.

• Vergi Güvenliğinin Sağlanması

- Motorlu araç ticareti yapanlar arasında yapılan sözleşmelerin noterde düzenlenmesinin sağlanması,
- Yurt içinden serbest bölgelere yapılacak teslimlerde özel tüketim vergisinin ihracat istisnası kapsamında olmadığına açıklığa kavuşturulması Teklifte yer alan önemli başlıklardır.
  - Kanunda, bu alanda bir istisna öngörülmemişken son zamanlarda yargı kararlarında bu şekilde çıkan kararların önüne geçilmek istenmiştir.

• İndirimlerin Azaltılması

- Son yıllarda plan, program ve metinlerde indirim ve istisnaların seçici olması ve bazılarının kaldırılmasına yönelik işaretler verilmişti. Bu kapsamda;
- İhracat, yurt dışı inşaat, onarım, montaj ve taşımacılık işlerinde yurt dışından elde edilen kazançlara yönelik olarak belgeye dayanmaksızın uygulanan binde 5'lik götürü gider indiriminin 2024 yılından başlamak üzere kaldırılması,

- Bu uygulama OECD düzenlemelerine de paralellik sağlayacak olup, Yargı ile Maliye arasında farklı düşünülen bir konu tarihe karışmış olacaktır.
- KDV iadelerinde iade hakkının kısmen veya tamamen kaldırılması veya yeniden koyulması hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmesi,
- Konut kredilerine yönelik BSMV istisnasının bir konutla sınırlandırılması planlanmaktadır.

• Süresi Uzatılan Uygulamalar

- KKM istisnasının 3 defa 6'şar ay uzatılabilmesi ve farklı parametreler konulması planlanmaktadır. Uygulama öncelikle 30 Haziran 2024'e kadar uzatılmaktadır. Daha sonrasında ihtiyaca göre 6'şar ay uzatılması söz konusu olabilecektir.
- 6183 sayılı Kanuna göre amme borçları için kamu şirketleri ve kurumlarının taşınmazlarının Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihtiyaç halinde satın alınmasına yönelik düzenleme 2028 sonuna kadar uzatılmaktadır. Aynı uygulama SGK tarafından da yapılabilmekte olup süre aynı şekilde uzatılmaktadır.
- Ülkemizde çok tartışılan ve eskiden sadece stopajla vergilendirilen sporcu ücretlerinin 2023 sonuna kadar stopajla, 4. dilimi aşması halinde (2023 için 1,900,000TL) ayrıca beyan edilmesi uygulaması 2028 yılına kadar uzatılmaktadır.
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların istisna süresi 2028'e uzatılmaktadır.
- İmalatla Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizat için uygulanan hızlı amortisman uygulaması 2024 sonuna uzatılmaktadır.
- Aynı şekilde, söz konusu faaliyetlerde 2024 sonuna kadar KDV istisnası sağlayan KDVK geçici 39'uncu madde uygulamasına paraleldir.
- KDV geçici madde 29 ile yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler ile sağlık ve eğitim projelerinde 2023 sonuna kadar uygulanacak olan istisna süresi 2028 sonu olarak yeniden belirlenmektedir.
- KDV Kanunu'na göre şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyer ve funiküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 (2028) tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır. (2023'ten 2028'e uzatılmaktadır.)
- Finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmalarının 2 yıl daha uygulanması planlanmaktadır. Bankacılık Kanunu'na göre borçlular için getirilen bu kolaylık 2 yıl daha uygulanacak gerekirse Cumhurbaşkanı 2 yıl daha uzatabilecektir.
  - Kanunun geçici 32'nci maddesine göre Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktöring şirketleri ve finansman şirketleri ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve BDDK tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan Çerçeve Anlaşmalarda belirlenen borçlular, bu kuruluşlar tarafından kullandırılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya

devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla, dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabilir.

• Enflasyon Düzeltmesi

- Banka ve finans kurumlarınca 2024 ve 2025 yıllarında yapılacak enflasyon düzeltmesinin vergi matrahını etkilememesi önerilmiştir.
- Cumhurbaşkanına 2026 için de karar verme yetkisi bırakılmaktadır.
- Uzun zamandır erteleme konusunda oluşan beklentinin Teklifte karşılık bulmadığı anlaşılrsa da Komisyon ve Genel Kurul'da neler olabileceğini kestirmek zor.

• Yargı Kararlarına İstinaden Yapılan Değişiklikler

- Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmiştir.
- Anayasa Mahkemesinin kamu personeli ile ilgili çeşitli mevzuatta düzenlenen bazı hükümlerin iptaline ilişkin kararlarına istinaden düzenleme yapılması önerilmiştir.

• Sektörel Düzenlemeler

- Tütün ve alkollü içkilerin üretim ve satışında, kaçakçılık fiillerinden soruşturma ve/veya kovuşturma başlatılması durumunda, faaliyetlere ilişkin verilen belgelerin askıya alınması,
- Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçları ile ödeme kaydedici cihaza yönelik gerçekleştirilen fiiller ile ilgili soruşturma ve/veya kovuşturmanın bulunması durumunda geçici olarak faaliyetlerin durdurulması, haklarında bu suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlara lisans verilmemesi önerilmiştir.

• Dijitalleşme

- Özelleştirme programına alınan kuruluşların özelleştirilmesine ilişkin ihalelerin elektronik ortamda yapılabilmesine olanak sağlanması,
- 2024 başından itibaren GİB sistemleri üzerinde yapılan sorgularda sorgu başına 25 kuruş sorgu ücreti alınması,
- Menkul malların fiili hacizlerinde kullanılan haciz tutanaklarının elektronik ortamda düzenlenebilmesi önerilmiştir.

• Diğerleri

- Gelir ve kurumlar vergisi tevkifat oranlarına ilişkin yetki düzenlemeleri yapılması,
  - Yıllara yaygın inşaat işlerinde ve GVK geçici 67'nci madde kapsamında ilave yetki parametreleri tanımlanması,

- 2024 yıl başından başlamak üzere bağlama kütüğü harçlarının artırılarak yıllık alınması ve bazı liman harçlarının yeniden belirlenmesi,
- Yapım işlerine ek fiyat farkı ve süre uzatımı verilmesi,
- Tüm şans oyunları için ikramiye dağıtım oranının üst sınırının %83'ten %93'e yükseltilmesi,
- 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler sebebiyle genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen yerlerde 31/12/2025 tarihine kadar kapsamı yapı malzemeleri ve yapım işleriyle sınırlı olmak üzere fahiş fiyat uygulamalarına katlı idari para cezası verilmesine ilişkin düzenleme yapılması,
- Yazılı keşide tarihinden önce çeklerin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olmasına ilişkin sürenin uzatılması,
- Koşullu erişim yöntemiyle yayın hizmeti sunan kuruluşların yıllık net satışları üzerinden ayıracakları yüzde bir buçuk oranındaki payı Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna ödemeleri şartı getirilmesi,
- Kanunun yayım tarihini takip eden aydan itibaren uygulanmak üzere KDV2 beyannamelerinin KDV1'den farklı bir tarihte verilmesi ve ödenmesi,
- Türk taşıyıcı tarafından usulüne uygun olarak yapılmış kiralama sözleşmeleriyle kiralanan yabancı tescilli hava araçlarının da Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ülke içinde, iki nokta arasında havayolu ile ticari amaçla yolcu, posta ve yük taşımaları yapmalarına imkân sağlanması öngörülmektedir.

Kanun Teklifi TBMM'de yarın (28.11.2023) Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecektir.

Daha önceki torba kanunlarda olduğu gibi, görüşmeleri yakından takip edeceğiz. TBMM'ye sunulan etki analizini ayrıca ele alıp uygulamanın rakamsal boyutlarını ve sebeplerini daha iyi anlamaya çalışacağız.

Bazı hükümleri 2023 yılını bazıları ise 2024 yılı kazançlarını etkilediği için farklı yürürlük tarihleri bulunan Kanun Teklifini bu gözle de okumanızı tavsiye ederiz.

Bu bülten ile ilgili sorularınız için danışmanlarımızla iletişime geçebilirsiniz.

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy